

projects such as BrightSource's 392MW Ivanpah solar thermal project in southern California. The US Treasury grant programme, introduced to provide an alternative to the tax equity market, which had been hard hit by the financial crisis, came to an end on December last year. The Production Tax Credit, the main support for US wind, is due to expire at the end of 2012, and with the two parties in Congress at loggerheads, few investors were confident that legislators would agree to extend it into 2013 and beyond. Figure 1 shows the resilient growth of renewable energy investment since 2004, with expansion continuing through the recession of 2008-09 and the subsequent, disappointing recovery in developed economies. That growth has been accompanied by a significant rise in the creation, and overall economic contribution, of the renewable energy sector – and that looks likely to continue to 2020 as the world seeks to curb emissions from its energy system. The importance of the "green economy".

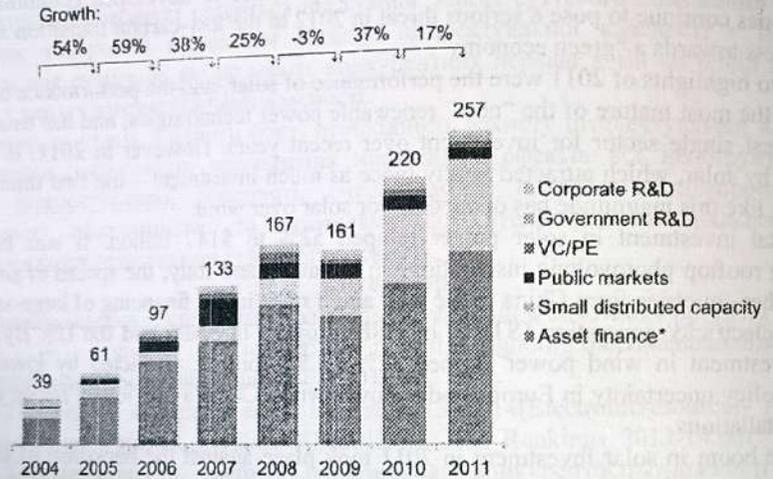

Figure 1: Global new investment in renewable energy by asset class, 2004-2011, \$BN

Although the renewable energy sector has continued to grow, wider economic problems have had an impact since 2008, and they remain a threat. In late 2011, the euro area sovereign debt crisis started to impact the supply of debt for renewable energy projects in Europe, as banks responded to sharp increases in their cost of funding and upgraded the assessments of the risks involved in lending to borrowers in Italy, Spain and other affected countries.

More generally, the fact that consumers have found their finances under pressure has made governments more reluctant to wave through measures that would put up energy prices. In the US, support in Congress for clean energy and putting a price on carbon has ebbed, in the face of low natural gas prices that have made gas-fired generation look a more effective alternative, and new concerns about the cost of renewable energy support. The outlook for gas supply has changed dramatically, with the technological advances in "fracking". Complaints about the cost of subsidies for renewables gathered strength after a scandal over the bankruptcy of PV technology company Solyndra, which received \$530 million of Federal loan guarantees. Figure 2 shows the make-up of that record \$257 billion investment total in 2011.

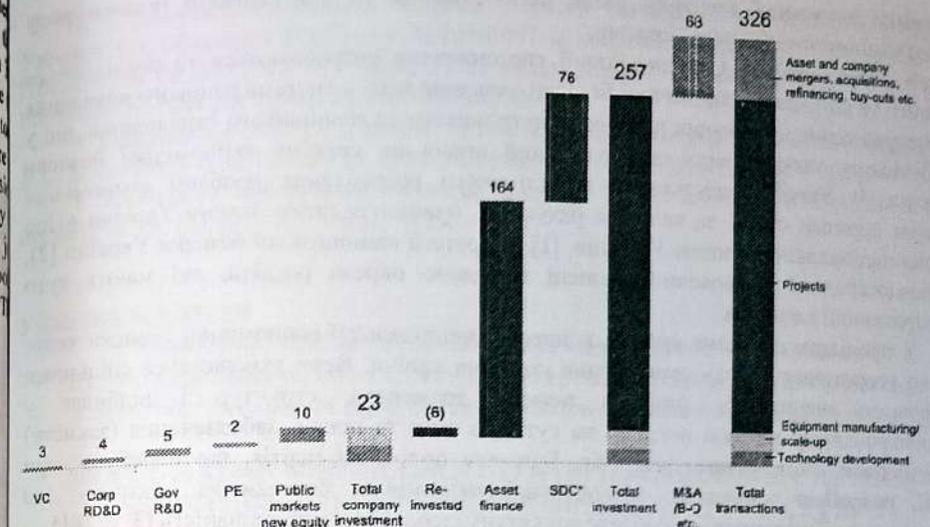

Figure 2: Global transactions in renewable energy, 2011, \$BN

In Europe, governments struggled to adjust feed-in tariff subsidies for solar power quickly enough – in the face of rapid reductions in the cost of the technology. These cost reductions resulted in greater-than-intended returns for PV project developers, and booms in installation, especially in Italy and Germany, both of which saw more than 7GW installed in 2011. Inevitably, governments in Europe and elsewhere have responded by cutting subsidies sharply – and in the case of Spain, barring subsidies for any new renewable power project not so far approved.

Global investment in renewable power and fuels increased 17% to a new record of \$257 billion in 2011. Developing economies made up 35% of this total investment, compared to 65% for developed economies.

Пугач Олександра Анатоліївна,

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПОТЕНЦІЙНИХ ЗАГРОЗ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

В умовах формування економічної безпеки держави як окремого напрямку безпекознавства особливої актуальності набуває проблема створення та реалізації ефективного механізму забезпечення економічної безпеки держави, регіонів та окремих суб'єктів господарської діяльності.

Кожна країна, якою б економічно розвиненою вона не була, жодним чином не застрахована від негативного впливу дестабілізуючих факторів внутрішнього чи зовнішнього середовища. Але, як показує світовий досвід, ступінь негативної дії загроз економічній безпеці держави можна мінімізувати в разі наявності чіткого стратегічного плану розвитку національної економіки, в якому визначені основні

напрямки державної політики щодо попередження та нейтралізації різного роду загроз економічній безпеці держави.

У США, країнах Європи, Японії систематично розробляються та реалізуються стратегії та концепції економічної безпеки, основою яких є система раннього виявлення та попередження негативних чинників внутрішнього та зовнішнього середовища, що майбутньому можуть мати деструктивний вплив на систему економічної безпеки держави. В Україні результатом нормативного розроблення проблем економічної безпеки держави стало, за великим рахунком, прийняття лише Закону України «Про основи національної безпеки України» [1] і Стратегії національної безпеки України [2], де безпосередньо економічній безпеці відведено окремі розділи, які мають суто декларативний характер.

У провідних західних країнах концепція національної економічної безпеки являє собою теоретичну основу економічної політики країни. Вона утворюється спільними зусиллями вчених та фахівців певних державних структур і відбиває концентрованому вигляді погляди на сутність змін та шляхи забезпечення (захисту) національних економічних інтересів. Будь-яка політична партія, що перебуває при владі, розробляє концепцію національної економічної безпеки як доктрину, що віддзеркалює її політичну волю і має конкретну ідеологічну спрямованість [3, с. 281].

Відсутність в Україні аналогічних офіційних документів із забезпечення економічної безпеки держави викликає певну хаотичність дій та суттєві прогалини в цій сфері. Перші спроби створення офіційного документа із забезпечення економічної безпеки України були здійснені лише в 1999 році, коли під керівництвом В.М. Гейси була розроблена Концепція економічної безпеки України [4]. Після цього була продовжена робота у даній сфері, результатом чого стала розробка в 2000 році проекту Стратегії забезпечення економічної безпеки України до 2005 року. Але незважаючи на розгляд даного проекту Кабінетом Міністрів України, Стратегія так і не була прийнята на законодавчому рівні як офіційний документ, обов'язковий для практичної реалізації.

На сьогодні можна говорити про пасивне забезпечення економічної безпеки України шляхом вирішення проблем у міру їх виникнення, яке побудоване на реактуванні на відхилення від безпечних рівнів. Тобто, лише утворення аномальних спонукає державні органи управління до дії, що направлені або на компенсацію збитків від впливу загроз економічній безпеці, або на подолання негативних тенденцій розвитку об'єкта. Такий метод призводить до втрати можливості своєчасного реагування, в результаті чого національна економіка функціонує лише завдяки значній інерції.

Вочевидь, така система є занадто небезпечною, тому необхідна розробка системи активного управління економічною безпекою держави на основі попередження потенційних загроз, що дозволить перейти від епізодичних заходів до створення стабільного механізму забезпечення економічної безпеки, регулярного виявлення і вирішення всієї сукупності проблем. Успішне функціонування такої системи управління можливе тільки за умови реалізації принципу випереджаючого управління, першочерговим етапом впровадження якого є розробка Стратегії економічної безпеки держави.

Література

1. Закон України «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 № 964-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.

2. Стратегія національної безпеки України (затверджена указом Президента України від 12 лютого 2007 року № 105/2007 із змінами, внесеними згідно з Указом Президента № 389/2012 від 08.06.2012) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/105/2007#n10>.

3. Економічна безпека держави: сутність та напрями формування [монографія] / Л.С. Шевченко, О.А. Гриценко, С.М. Макуха та ін. – Х.: Право, 2009. – 312 с.
4. Концепція економічної безпеки України / Ін-т екон. прогнозування; кер. проекту В. М. Гейсць. – К.: Логос, 1999. – 56 с.

УДК: 005.915:332.14

Ставнича Марина Миколаївна, Крекотень Ірина Михайлівна

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів і банківської справи

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ КОМПАНІЇ В СИСТЕМІ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Сучасні тенденції фінансового ринку України свідчать, що найважливішими факторами забезпечення розвитку суб'єктів господарювання є обсяг та структура фінансових ресурсів. Враховуючи те, що кожен суб'єкт господарювання визначає для себе певну загальну концепцію розвитку, значну увагу необхідно приділити стратегічному плануванню, основною метою якого є забезпечення фінансових можливостей для успішної діяльності та в кінцевому підсумку – досягнення певного рівня прибутковості. Без визначення фінансових можливостей та перспектив забезпечення сталого фінансового стану жодне підприємство не може досягнути стабільного економічного розвитку на ринку. Саме тому актуальність питання фінансового планування та формування підприємствами фінансової стратегії важко переоцінити. З урахуванням багатоплановості завдань і різнобічності фінансової функції процес розробки та зміст фінансової стратегії компанії вимагає комплексного підходу.

Сучасна фінансова стратегія організації повинна відповідати розвитку компанії та містити у собі наступні складові частини: 1) стратегію фінансування, що визначає інструменти фондування компанії та їх джерела; 2) стратегію інвестування (реінвестування), що містить мету та ключові принципи використання фінансових ресурсів, включаючи використання операційного грошового потоку; 3) функціональну стратегію фінансової служби, що описує цілі розвитку та плани трансформації функції з метою підвищення її ефективності [1]. Перші два пункти є ключовими для збільшення вартості компанії. Продумана стратегія фінансування приводить до скорочення вартості капіталу шляхом вибору найбільш ефективних джерел фінансування, а правильне планування інвестування спрямоване на збільшення повернення на вкладені кошти через розподіл ресурсів з найбільшою рентабельністю. Головними питаннями, що стоять перед фінансистами на етапі розробки перших двох блоків фінансової стратегії, є: - знаходження балансу між ризиком і прибутковістю, виходячи із цілей та вимог акціонерів; - розуміння існуючих обмежень (податкові ризики, фінансові ковенанти по існуючих кредитах,